

Hæves transportaftalen efter, at en del af transporten er udført, vil transportøren have ret til afstandsfragt, jf. udkastets § 332. I tilfælde, hvor afsenderen hæver, vil han efter omstændighederne også kunne have ret til at kræve erstatning af transportøren, enten efter reglerne i kapitlet om stykgodstransport eller efter almindelige kontraktsregler.

Til § 265. Transportafbrydelse og afstandsfragt

Paragraffen regulerer forholdene, når transporten ikke kan fuldføres som forudsat på grund af hindringer på transportørens side, krigsfare og lignende. Reglerne har sit modstykke i den gældende sølovs §§ 128 og 135-136. De tilsvarende spørgsmål ved rejsebefragting er reguleret i udkastets §§ 331, 341, 349-351.

Bestemmelserne i paragraffen omhandler først og fremmest, i hvilken udstrækning transporthindringer, krigsfare og lignende påvirker transportørens pligt til at udføre transporten. Sådanne forhold kan efter omstændighederne give transportøren ret til at anse pligten for bortfaldet, sige sig fri af aftalen eller afslutte transporten af godset på anden måde end forudsat. Bestemmelserne giver ikke nogen udtømmende regulering af disse spørgsmål, men fastlægger praktisk vigtige hovedregler. Selv om man må regne med, at disse spørgsmål fortsat vil blive viet betydelig opmærksomhed i transportaftalens standardvilkår, bør loven efter udvalgets mening angive visse principper for den afvejning af parternes interesse, som ud fra forholdene i moderne stykgodstransport fremtræder som rimelige.

Transporthindringer, krigsfare og lignende vil også kunne få betydning for afsenderens retsstilling, og ikke kun indirekte via reglerne om forholdenes betydning for transportørens pligter. En transporthindring vil således normalt udgøre forsinkelse på transportørens side, og give afsenderen hævningsret i overensstemmelse med reglerne i udkastets § 264. Afsenderens ret til at hæve i tilfælde af krigsfare og lignende følger af bestemmelserne i stk. 1 i denne paragraf.

Stk. 1 omhandler det tilfælde, at det skib, som transporterer eller skal transportere god-

set, går tabt eller bliver uistandsætteligt. Efter den gældende sølovs § 128 medfører sådanne begivenheder, at transportørens pligt til at fuldføre transporten bortfalder, og denne bestemmelse omhandler også tilfælde, hvor skibet rammes af sådanne uheld, før godset er lastet og transporten påbegyndt. I udkastets § 350 videreføres denne regel for rejsebefragting af bestemt skib. Udvalget antager imidlertid, at en tilsvarende regel ikke er passende i almindelig stykgodstransport, som i hovedsagen foregår som liniefart.

Transportforpligtelsen får her nærmest generisk karakter. Transportøren har betydelig valgfrihed med hensyn til, hvordan transporten af godset til bestemmelsesstedet skal udføres. Foruden transportørens eget ruteoplæg findes der for de vigtige handelsruter alternative oplæg, som transportøren kan gøre brug af, der hvor det er hensigtsmæssigt. En række transportører baserer også deres virksomhed på udnyttelse af andre transportørers transportoplæg, f.eks. indenfor rammeaftaler eller lignende. I overensstemmelse med dette antager udvalget, at der for stykgodsbefordring dog bør opstilles den regel, at transportforpligtelsen ikke bortfalder ved, at det skib, som transportøren tager sigte på at benytte eller det skib, som har godset om bord, går tabt eller bliver uistandsætteligt. På samme måde som i andre kontraktsforhold bør hovedreglerne være, at forpligtelsen ikke bortfalder ved, at den måde transportøren har valgt at opfylde aftalen på, bliver ramt af hindringer og lignende. Dette betyder, at transportøren i sådanne tilfælde som regel vil have både ret og pligt til at fuldføre transporten på anden måde, jf. Selvig, *The Freight Risk*, Arkiv for Sjørett, bind 7, § 18.2. Dette er i overensstemmelse med blandt andet anglo-amerikansk opfattelse og stemmer overens med de bestemmelser om adgang til »transshipment« m.v., som man almindeligvis finder i standardvilkår for stykgodstransport. Praktisk set vil det også være den naturlige løsning ved stykgodstransport, at det er transportøren, som i tilfælde, hvor skibet rammes af alvorlig ulykke, undersøger og organiserer videtransport af de mange ladningspartier, som vil være ombord.